

ЛЕКЦІЯ №20

«ОБ'ЄКТИВНИЙ КОНТРОЛЬ»

Навчальна та виховна мета:

- ☐ вивчити мету та основні задачі здійснення ОК польотів авіації, класифікацію засобів та видів ОК згідно із вимогами нормативних документів;
- ☐ сформувати у курсантів поняття мети здійснення відповідних видів ОК та знання особливостей їх здійснення в авіаційних підрозділах;
- ☐ вивчити особливості організації ОК польотів в авіаційній частині, визначити роль та місце ІТС при реалізації основних його етапів

Навчальні питання:

1. Призначення, види об'єктивного контролю.
2. Організація об'єктивного контролю в авіаційній частині.

Навчальна література:

1. Безопасность полётов летательных аппаратов. / Под ред. Лысенко Н.Н. — К.: КВВАИУ, 1989. — С.129-131
2. «Правила об'єктивного контролю в державній авіації України» (Наказ МОУ від 03.12.2014 р №860)
3. «Положення про організацію ОК польотів у авіації Збройних Сил України» (Наказ командувача ПС №27 від 27.01.2006р).
4. Випуск № 1145 «Засоби реєстрації та обробки польотної інформації, що застосовуються в частинах авіації ЗСУ» введений в дію технічним розпорядженням Головного інженера авіації Повітряних Сил Збройних Сил України № 16 (0305) від 19.05.2005 р.

КОНЦЕПЦІЯ ЗАПОБІГАННЯ АВІАЦІЙНИХ ПОДІЙ

Забезпечення управління в авіаційній системі можливе лише при умові організації детального спостереження за функціонуванням системи та її елементів

« ...спостереження за функціонуванням авіаційної системи повинне включати не лише фіксування умов та небезпечних факторів що діють на неї, але й їх вплив на зміну окремих параметрів стану авіаційної системи і її складових»

ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЇ

Доступність інформації - міра можливості отримати ту або іншу інформацію

Повнота інформації - характеризує якість інформації і визначає достатність даних для ухвалення рішень або для створення нових даних на основі тих, що є.

Об'єктивність інформації - поняття об'єктивності інформації є відносним. Більш об'єктивною прийнято вважати ту інформацію, в яку методи вносять менший суб'єктивний елемент

Достовірність інформації – характеризує близькість отриманого значення характеристики до її істинного значення

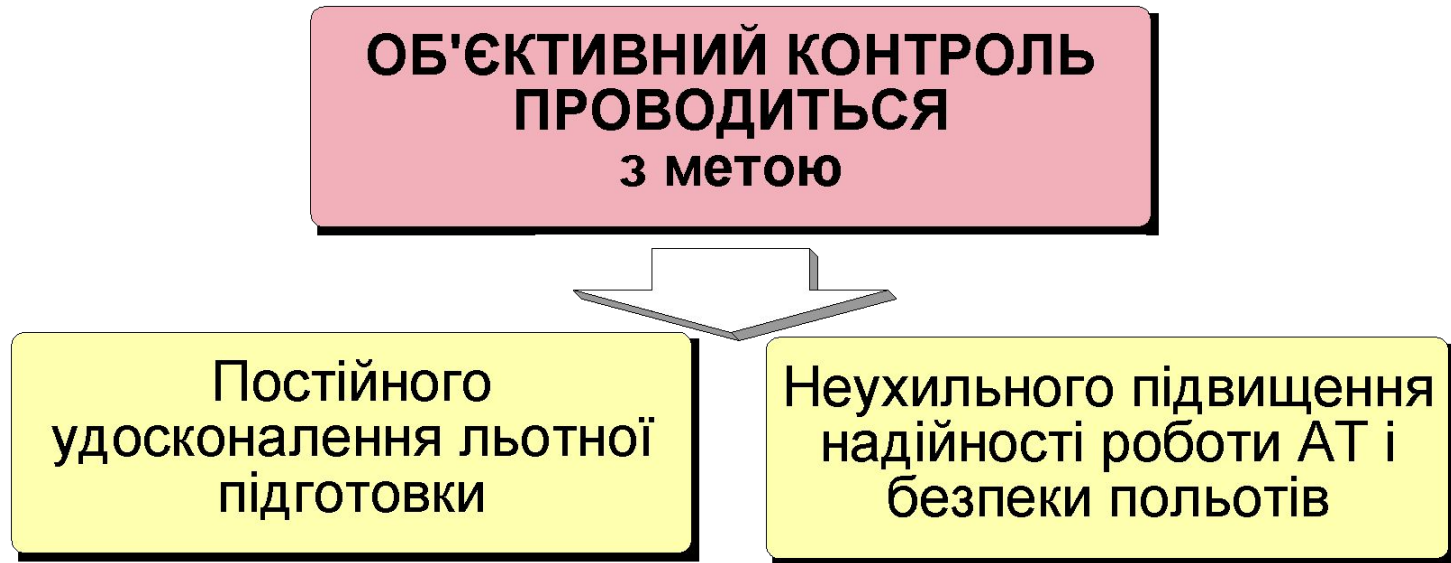
Адекватність інформації - ступінь відповідності реальному об'єктивному стану справи

Актуальність інформації - ступінь відповідності інформації фактичному моменту часу

ПИТАННЯ 1. ПРИЗНАЧЕННЯ, ВИДИ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ

ОБ'ЄКТИВНИЙ КОНТРОЛЬ ПОЛЬОТІВ АВІАЦІЇ

система здійснюваних командиром (начальником) заходів, спрямованих на комплексне використання всіх засобів і даних об'єктивного контролю в інтересах удосконалення методики та якості навчання особового складу, підвищення безпеки польотів, надійності авіаційної техніки та прогнозування її технічного стану

Контроль послідовності,
повноти, якості виконання
польотних завдань,
правильності експлуатації АТ
та оцінка рівня підготовки до
БД екіпажів, підрозділів та
частин

Підвищення БзП за рахунок
запобігання випуску в політ ПС з
несправностями, випуску у політ
непідготовлених екіпажів або
тих, що допустили порушення
умов безпеки та правил
експлуатації АТ на землі та в
повітрі

ЗАДАЧІ ОК ПОЛЬОТІВ АВІАЦІЇ

Виявлення недоліків у
діях груп керівництва
польотами та обслу
пунктів управління

Контроль повноти та якості підготовки АТ до
польотів, роботи АТ, засобів зв'язку та РТЗ у
між регламентний період експлуатації, після
виконання регламентних та ремонтних робіт, а
також оцінка працездатності АТ після
виконання обльотів, під час підготовки
випробувальних (дослідних) польотів та після
їх виконання

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАСОБІВ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ

БОРТОВІ ЗАСОБИ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ

ЗАГАЛЬНОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ

СПЕЦІАЛЬНОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ

НАЗЕМНІ ЗАСОБИ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ

ШТАТНІ
ЗАСОБИ

НЕШТАТНІ
ЗАСОБИ

ЗАСОБИ РЕЄСТРАЦІЇ ПФ ПАРАМЕТРІВ ЕКІПАЖУ

ШТАТНІ ЗАСОБИ ОК

встановлюються на аеродромах, кораблях, пунктах управління, РЛС, радіолокаційній системі (РСП) посадки та інших засобах зв'язку та РТЗ, в органах організації повітряного руху (фотоконтрольні прилади, телевізійні та кінозйомочні камери, відеомагнітофони, теодоліти, магнітофони, мірні стрічки та ін.).

НЕШТАТНІ ЗАСОБИ ОК

використовуються під час виконання спеціальних випробувальних, дослідних польотів та під час проведення навчань

ЗАСОБИ ОК ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

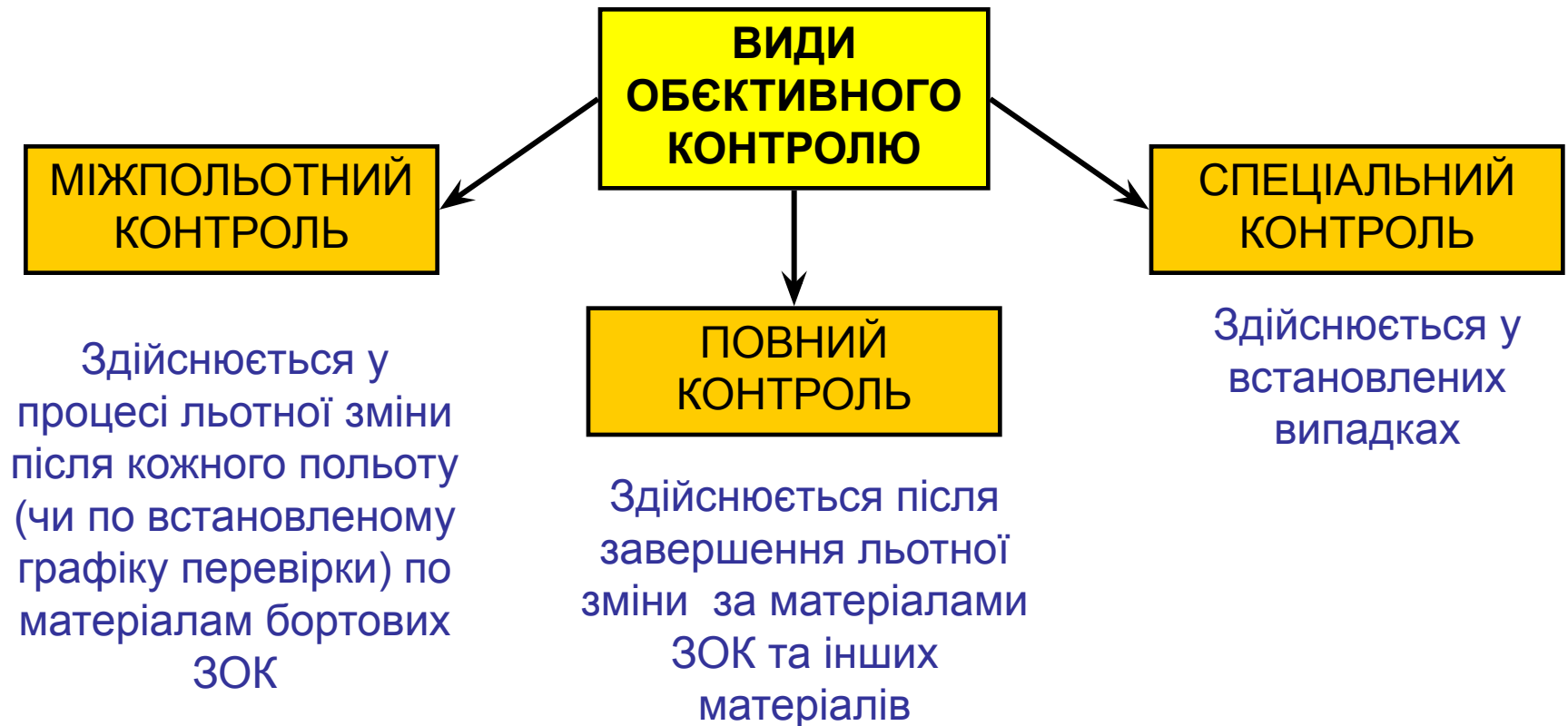
використовуються для запису та зберігання інформації про параметри польоту, дії льотного екіпажу, працездатності СУ, систем та обладнання ЛА

ЗАСОБИ ОК СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

використовуються для реєстрації параметрів бортових комплексів або окремих систем, а також дій льотного екіпажу за їх застосуванням

МАТЕРІАЛАМИ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ (МОК) ВВАЖАЮТЬСЯ первинні носії інформації бортових та наземних ЗОК (фотоплівки, стрічки, сигналогами та інш.)

ДАНИМИ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ (ДОК) ВВАЖАЮТЬСЯ результати обробки первинних носіїв інформації (картки, протоколи, графіки, бланки, розпечатки, сигналогами зі шкалами параметрів та ін.).

МІЖПОЛЬОТНИЙ КОНТРОЛЬ СТАНУ АВІАЦІЙНОЇ ТЕХНІКИ

Здійснюється з метою:

- ☐ виявлення випадків порушення режиму польоту з виходом літака за експлуатаційні обмеження і контролю дотримання екіпажами умов БзП;
- ☐ виявлення порушень в експлуатації АТ льотним і ІТС;
- ☐ контролю працездатності АТ в польоті і виявлення відмов систем, що контролюються.

Міжпольотний контроль проводиться безпосередньо на аеродромі у спеціально обладнаних лабораторіях об'єктивного контролю за первинними носіями інформації (плівками, стрічками бортових реєстраторів і фотоконтрольних приладів)

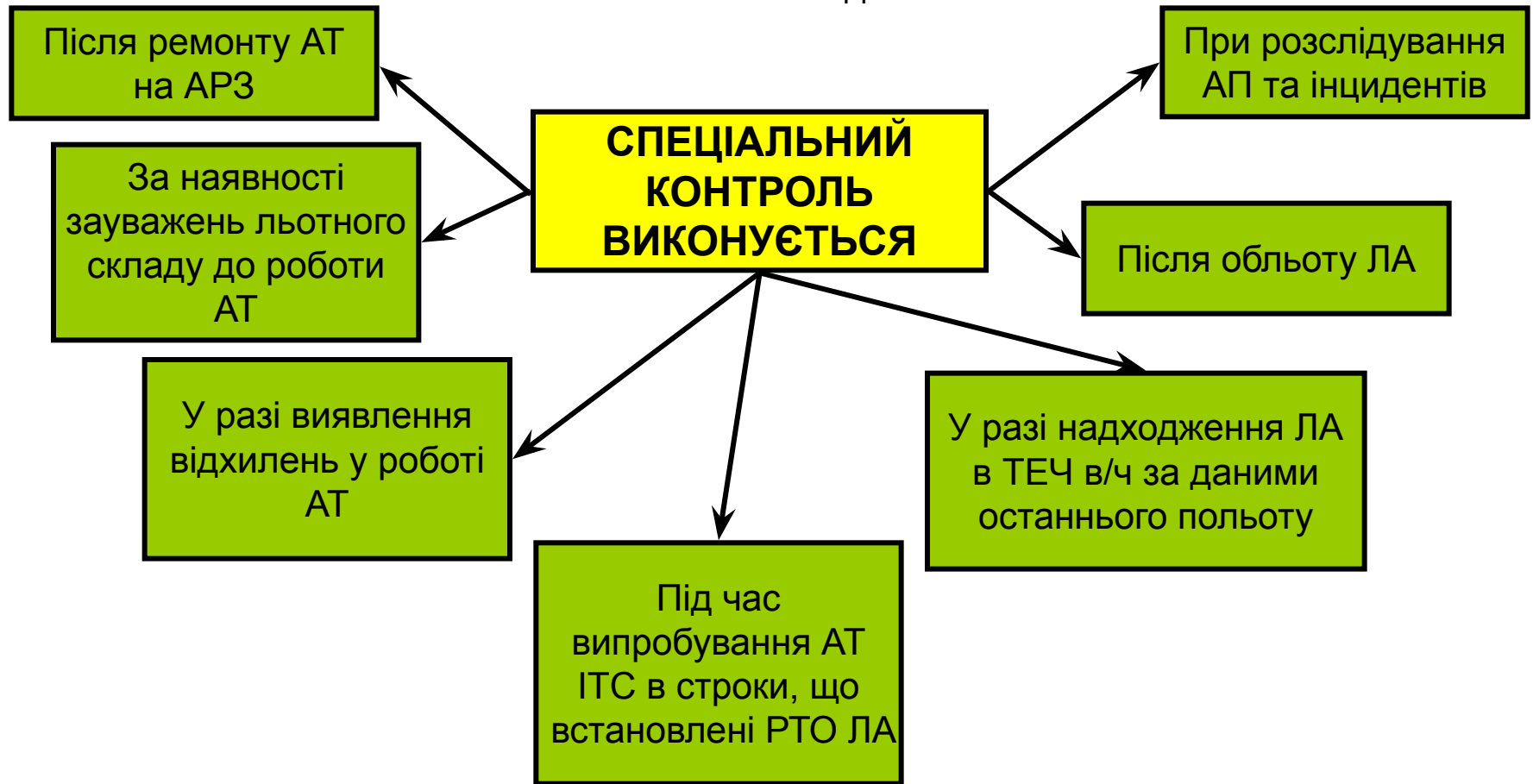
ПОВНИЙ КОНТРОЛЬ СТАНУ АВІАЦІЙНОЇ ТЕХНІКИ

Здійснюється з метою:

- ☐ аналізу та оцінки виконання польотних завдань за нормативами КБП, виявлення та обґрунтування інцидентів, розробки заходів щодо їх усунення;
- ☐ оцінки керівним складом ІАС стану АТ та додержання правил експлуатації в обсязі, встановленому заст.ком-ра в/ч з ІАС, а також прогнозування її працездатності;
- ☐ виявлення та аналізу НШ, начальником зв'язку та РТЗ польотів в/ч, керівником польотів та начальником КП недоліків у керуванні польотами та розробки заходів щодо їх усунення;
- ☐ підготовки командирами ае (в об'єднаних ае командирами ланок, загонів), начальниками служб та заступниками командира в/ч даних ОК до розбору польотів з характерними недоліками та повчальними прикладами

СПЕЦІАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Виконується з метою поглибленого аналізу роботи АТ або виконання польотного завдання

Згідно із випуском №1145 у перелік випадків виконання спеціального контролю додатково включені:

- ☐ виконання контролю при проведенні дослідницьких, спеціальних польотів і НДР;
- ☐ виконання контролю при проведенні навчань.

ПИТАННЯ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ В АВІАЦІЙНІЙ ЧАСТИНІ.

Організація об'єктивного контролю включає НАСТУПНІ ЕТАПИ:

Етапи	Заходи
ПІДГОТОВЧИЙ	- постановка завдань щодо ОК польотів; - планування ОК польотів; - підготовка та обслуговування бортових і наземних ЗОК та засобів обробки інформації.
БЕЗПОСЕРЕДНЄ ВИКОНАННЯ ОК ПОЛЬОТІВ	- використання бортових і наземних ЗОК у процесі польотів та тренувань на тренажері; - збір та доставку матеріалів ОК в групу ОК; - обробку матеріалів ОК (фото обробку, відтворення параметрів з магнітних носіїв, обробку на ПЕОМ); - дешифрування плівок (стрічок) сигналограм, складання графіків, протоколів, карток та заповнення необхідної документації; - аналіз даних ОК та ІТС.
ПІДГОТОВКА ДО РОЗБОРУ ПОЛЬОТІВ	- підготовку даних ОК до повного розбору польотів; - використання даних ОК на повному розборі польотів, у ході розробки заходів щодо вдосконалення методики навчання особового складу та забезпечення БзП.
ОБЛІК ТА ЗБЕРІГАННЯ МАТЕРІАЛІВ ОК	відпрацювання заходів щодо організації обліку та зберігання матеріалів ОК. Забезпечення системи захисту матеріалів ОК.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕТАПІВ ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

Командир військової частини під час постановки завдань керівному складу щодо підготовки та проведення польотів визначає порядок використання бортових і наземних ЗОК з урахуванням польотів попередніх льотних змін

Заступник командира частини та командира авіаційної ескадрильї

визначають 5-7 польотів, для проведення аналізу якості виконання польотного завдання

Заступник командира з інженерно-авіаційної служби

визначає ЛА, що підлягають контролю, для включення до планової таблиці

Заступник командира частини

Ставить конкретне завдання начальнику групи контрольно-записуючої апаратури (ГКЗА) із зазначенням особливостей контролю додержання умов безпеки льотним складом

**ПОПЕРЕДНЯ ПІДГОТОВКА О/С ГКЗА
ВКЛЮЧАЄ:**

Вивчення польотних завдань →

Підготовка засобів збору та обробки МОК →

Перевірка наявності та підготовка необхідних матеріалів →

БЕЗПОСЕРЕДНЄ ВИКОНАННЯ ОК ПОЛЬОТІВ

ОК здійснюється у спеціально обладнаних лабораторіях ОК, розташованих поблизу технічних позицій Пс

Контроль з метою виявлення порушень режиму польоту та експлуатаційних обмежень здійснює о/с ГКЗА. Послідовність, повноту виконання польотних завдань контролює спільно з начальником ГКЗА безпосередній начальник льотчика.

Результати контролю спеціалісти ГКЗА записують у журнал міжпольотного контролю дій льотного складу і роблять відмітку в копії планової таблиці

Контроль працездатності АТ і правильності її експлуатації здійснюють начальники обслуг обслуговування ЛВД або підготовлені особи ІТС, які склали заліки і яких допущено наказом командира в/ч.

Результати контролю спеціалісти ІАС доповідають старшому інженеру польотів та заносять у журнал міжпольотного контролю підготовки, експлуатації та працездатності авіатехніки

Міжпольотний аналіз якості виконання польотного завдання
здійснює командир, визначений у плановій таблиці, разом з льотчиком
(екіпажем) за матеріалами ОК.

ЕТАП ПІДГОТОВКИ МАТЕРІАЛІВ ДО РОЗБОРІВ ПОЛЬОТІВ

Обсяг даних ОК, необхідний для оцінки якості виконання польотних завдань і стану АТ по кожному ЗОК визначається:

- ☐ Нормативами оцінок КБП;
- ☐ Керівництвом з ОК родів авіації;
- ☐ РТО авіаційної техніки

і за необхідністю доповнюється рішенням командира частини та його заступника

ПОВНИЙ РОЗБІР ПОЛЬОТІВ

проводиться з обов'язковим використанням результатів ОК. У процесі розбору польотів командир частини аналізує за даними ОК 2-3 найбільш повчальні польоти (виконаних без помилок і тих, що виконані з помилками і порушеннями) з детальним аналізом дій льотного складу та докладним викладенням методики виправлення допущених помилок у виконанні польотного завдання та експлуатації АТ.

ТЕХНІЧНІ РОЗБОРИ З ЛЬОТНИМ ТА ІТС

проводить заступник командира частини з ІАС (інженер за спеціальністю) з використанням даних ОК і детальним аналізом ВАТ і недоліків, що мали місце під час її підготовки і експлуатації на землі та в польоті.

Узагальнені матеріали міжпольотного контролю з усіма виявленими помилками, порушеннями, відмовами та іншими відхиленнями надаються начальником ГКЗА командирам авіаційних ескадрилій та начальникам служб частини (начальнику льотно-випробувальної станції АРЗ) до початку повного розбору польотів

ЕТАП ОБЛІКУ ТА ЗБЕРІГАННЯ МАТЕРІАЛІВ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ

УВАГА!!!

Всі матеріали ОК маркуються із зазначенням дати польотів, бортового номера ЛА, номера вильоту ЛА, прізвища або індексу командира екіпажу

ТЕРМІНИ ЗБЕРІГАННЯ МОК

№п/п	Вид матеріалів об'єктивного контролю	Термін зберігання
1.	Матеріали ОК польотів, за винятком магнітофонних записів, аерофільмів та фотознімків	1 рік
2.	Магнітофонні записи, аерофільми і фотознімки	≥ 3 доби
3.	Матеріали ОК, що стосуються АП та інцидентів	5 років
4.	Магнітофонні записи, що стосуються АП та інцидентів	6 місяців
5.	Фотоматеріали за якими оцінювалася якість виконання вправ (польотних завдань), зарахованих:	
	– для присвоєння класу (із дня присвоєння класної кваліфікації)	1 рік
	– для підтвердження класу	до одержання наказу про виплату грошової винагороди за клас
6.	Тарувальні плівки, таблиці (графіки), сигналограми, а також МОК стану АТ після виконання р/р та випробування двигунів	до виконання чергового тарування та аналогічних регламентних робіт

Командиру військової частини (підрозділу) та начальникам служб дозволяється за своїм рішенням продовжувати строк зберігання навчальних матеріалів ОК з метою використання їх під час проведення занять

Завдання на самостійну підготовку

1. «Положення про організацію ОК польотів у авіації Збройних Сил України» (Наказ командувача ПС №27 від 27.01.2006р).
2. Випуск № 1145 «Засоби реєстрації та обробки польотної інформації, що застосовуються в частинах авіації ЗСУ» введений в дію технічним розпорядженням Головного інженера авіації Повітряних Сил Збройних Сил України № 16 (0305) від 19.05.2005 р.